

manera d'ésser, qualitats, inclinacions i defectes; emperò que el noi en sí no existeix, que el que existeixen són nois, aquest, aquell altre. Cada infant té la seva individualitat, la seva original corbatura d'ànima, segons una locució felim, crec que de Bergson. De no tenir ben present això, vindran veritables equivocacions que hagueren molt bé pogut evitar-se. S'ha d'estudiar els nois, un per un, i això que és força difícil per a nosaltres pel nombre que en tenim a les mans, no ho és pas tant als pares si tenen fita i fixa l'atenció en considerar laparticular manera d'ésser de cada un dels seus fills amb pacient i amorosa observació. I dic no tant, car confesso palesament que dificultat n'hi haurà sempre, ja que és cosa difícil penetrar dintre les sinuositats del cos humà, i tractant-se de criatures creix la dificultat en gran manera.

En efecte, ens costa molt abaijar-nos fins a la seva edat, posar-nos al seu nivell. Es cert que nosaltres hem estat també criatures, però és molt vaga la remembrança que d'aquells temps ens queda. Bo és, no obstant, que en disgustar-nos amb la mainada que ens rodeja, procurem evocar el record de la nostra infantesa. Mantes vegades aquesta remembrança ens farà virar de conducta, veient el greu tort en què havíem caigut, judicant els petits amb el nostre temperament d'homes. Procurem, doncs, que el coneixement del noi sigui el més objectiu possible, procurem desprendre'ns de nosaltres mateixos, per a col·locar-nos sota el seu mateix punt d'albir, procurem recordar que ell i nosaltres esguardem la vida de molt diferent manera. Esblaimaria si hom pogués capir les terribles equivocacions i desertats judicis en què hem caigut per oblidar aquestes normes.

Conèixer la criatura és admetre que és criatura i que ha de fer, per tant, criaturades; és admetre que és nervis, imaginació, impressionabilitat, inconstància, irreflexió, que està en el període d'equilibri inestable. No tenen, doncs, aquest coneixement aquells pares o educadors que voldrien els nens reflexius, constants, quiets, reposats. Jo no dic pas que no se'ls obligui, per exemple, a estar quiets quan convingui, emperò, si dom s'ha fet càrec de l'exuberància de vida d'aquesta edat, no s'esperarà de les faltes, ni les hi donarà més importància de la que tenen. Jo, v. g., que